

Nul vermijdbare verkeersslachtoffers

door Ada Aalbrecht

'Een heel inspirerend verhaal'. 'Wat een mooie visie!' Reacties met deze strekking zijn steeds meer zijn deel als *meneer Pastoor* – zoals hij door vakbroeders met merkbare genegenheid wordt genoemd – zijn visie op het nieuwe denken over verkeersveiligheid ontvouwt. Leek het zogenaamde *nul-denken* aanvankelijk te stranden op de scepsis van technici, wetenschappers en fervente streefcijferdenkers, steeds meer bestuurders, medewerkers van overheden en bedrijven en 'gewone mensen' in wijken en buurten worden geraakt door het ideaal van een verkeerssysteem waar *nul slachtoffers* de norm is. Tijd voor een interview met Bart Pastoor, de secretaris van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg en vaandeldrager voor deze visie in verkeersveilig Nederland.

Wat vooraf ging

Gevraagd naar de aanleiding en ontstaansgeschiedenis van de visie geeft Pastoor eerst aan die niet te kunnen geven. Dan vertelt hij over een aantal belangrijke momenten in de afgelopen jaren die belangrijk zijn geweest in de ontwikkeling van het nul-denken. Jaren geleden trad bij DSM, één van zijn eerdere werkgevers, een voorzitter van het college van bestuur aan, die het streven naar nul bedrijfsongevallen bij het bedrijf introduceerde. Pastoor ervoer dat het aanvankelijke hoogtepunt bij dit ideaal binnen het bedrijf geleidelijk plaatsmaakte voor waardering en het delen van de visie. De nullijn werd de norm, en bovendien verbreedde de betrokkenheid bij de veiligheid van de medewerkers zich van uitsluitend hun functioneren binnen het bedrijf naar hun veiligheid in de brede zin van het woord, ook buiten werktijd.

© Hauptmeijer verkeer, Schokland en water

Natuurlijk Sturen: vóór en na de maatregel. In het wegdek zijn 'karrensporen' gesimuleerd, een historisch element met als doel de snelheid te beïnvloeden.

invented by ROVL

Wie wijst de nog komende slachtoffers aan?

Binnen het ROVL-werk gebeurde enkele jaren geleden iets belangrijks op het moment dat een PvdA-statenlid bij de behandeling van het nieuwe meerjarenplan van het ROVL opmerkte het vreemd te vinden dat er naar een bepaald aantal slachtoffers voor Limburg werd gestreefd. 'Hoe kan het ons doel zijn X slachtoffers te willen?' Die vraag zette een omslag in het denken van bestuurders in gang, waar Pastoor vanuit volle overtuiging zijn adviezen en inspiratie voor kon bieden. Nog steeds stelt hij tijdens zijn presentatie over de nulvisie de vraag: 'Wie wijst de meer dan 5.000 slachtoffers aan, die we volgens de officiële beleidsdoelstellingen van dit moment nog accepteren voor de komende tien jaar?'

Die vraag raakt aan de essentie van ons denken en vooral onze missie ten aanzien van verkeersveiligheid.

MVDO1.

In 2008 heeft het ROVL in besloten kring van creatieve denkers een soort prijsvraag uitgeschreven voor het bedenken van een sterk beeldmerk voor het nul-denken. Het resultaat hiervan was de slogan 'Maak van de nul een punt' met bijbehorend logo in de vorm van een lichtblauwe nul met daaronder een zwarte punt.

Pastoor heeft er met zijn Twitter-belangstelling een hashtag aan gekoppeld #mvd01.

Het beeldmerk siert de website met de zelfde naam, de LinkedIn-groep van mensen die 'MVD01.-minded' zijn, en inmiddels ook heel wat revers van mensen binnen en buiten Limburg die de visie delen en uitdragen. En... het is (bijvoorbeeld in de vorm van het reversspeldje) beschikbaar voor iedereen die de overtuiging deelt en deze wil uitdragen, ook buiten Limburg en zelfs buiten verkeersveiligheidsland.

Een groeiende beweging

"Met opzet hebben we er voor gekozen geen flitsende campagne met grote billboards en een veelheid van andere uitingen van te maken. Het gaat om bewustwording, en daarbij past het niet alles tevoren op te schrij-

ven en vast te leggen in strakke campagneplannen". Het is volgens Pastoor veel belangrijker kleine initiatieven te starten en te koesteren om zo een grotere beweging op gang te brengen. Mensen in de wijken, die zich verbinden aan positief verkeersgedrag vanuit de overtuiging zelf een steentje te kunnen en te willen bijdragen. Bestuurders in gemeenten, die het roer om willen hebben en met de burgers zelf willen werken aan een leefbaardere stad, wijk of dorp. Bedrijven, die warm lopen voor een nieuw veiligheidsdenken voor zichzelf en de medewerkers.

"Het gaat immers niet om de beleidsmakers en hun normen over wat goed en gewenst is, het gaat om de beleving van mensen. Het is hun buurt en hun straat waar zij zich prettig willen voelen. Bovendien is het ook vanwege financiële redenen keihard nodig dat we alle verkeersveiligheidsvoorzieningen niet meer als overheid regelen (en dus betalen). Er is gewoon minder geld beschikbaar!" Vanzelfsprekend gaat dit nul-denken verder dan verkeersveiligheid. "Of het nu hondenpoep op de stoep is of parkeren voor de schoolingang, het moet weer 'normaal' worden rekening te houden met elkaar en alert te blijven. We moeten als verkeersveiligheidsmensen ook niet bang zijn het sectorale denken te los te laten en het te gaan beschouwen als een integraal onderdeel van de leefbaarheid. Als verkeersveiligheid leeft voor mensen (en dat doet het) blijft het vanzelf terugkomen".

De dragers in Limburg

Vanzelfsprekend zijn mensen en de dialoog tussen mensen nodig om het bewustzijn vanuit deze visie te voeden en te versterken. In Limburg dragen veel bestuurders MVD01. met overtuiging uit. Maar ook

steeds meer bedrijven sluiten zich aan. Het ROVL-team herbergt natuurlijk een aantal bevolgen ambassadeurs, met Bart als krachtige en gepassioneerde motor. Hij lijkt onvermoeibaar in zijn bereidheid 'het verhaal achter de nul' te vertellen. Juist dat verhaal heeft veel aanvankelijke scepsis bij mensen weggenomen, ook bij de meest kritische verkeers-technici. Het helpt zeker dat er steeds meer voorbeelden komen van hoe MVD01. kan werken. Maatregelen in de sfeer van *Natuurlijk sturen* en Shared Space bijvoorbeeld.

De beweging, de verbinding en de wonderlijke mogelijkheden van het internet

Dat bewegingen en *communities* snel kunnen groeien, zeker via het internet, tonen tal van voorbeelden, zoals in de campagne voor de meest recente Amerikaanse presidentsverkiezingen. Sociale media spelen daarin een sleutelrol. Dat Pastoor een fervent gebruiker is van deze media is niet verwonderlijk: Twitter, LinkedIn-groepen, een weblog en Facebook bijvoorbeeld. Via al deze middelen deelt hij visie, kennis en ervaringen met vele anderen, geestverwanten en critici in de volle overtuiging van de kracht van deze *online-communities* om het gezamenlijk werken aan de omslag in het denken te beleven en te versterken. De *hashtag* (de twitterterm voor label of herkennings-teken) #MVD01. duikt daarbij herhaaldelijk op, net als #verkeersveiligheid.

Nog tips voor Zuid-Holland?

Mijn laatste vraag is of Pastoor nog tips heeft voor diegenen die het nul-denken in Zuid-Holland willen adopteren en uitdragen. Naast het advies het niet meteen te groot in te zetten maar bijvoorbeeld aan te sluiten op kleinschalige initiatieven in wijken of bedrijven, benadrukt Bart vooral het belang om beleidsmakers en uitvoerders de visie achter het cijfer nul te (blijven) vertellen.

 Deel uw visie over dit onderwerp met vakgenoten in Zuid-Holland via de groep **Verkeersveiligheid Zuid-Holland**

 Volg discussies en twitter mee over mvdo1. via #MVD01.

De essentie van de nul-visie.

De nul-visie is gebaseerd op twee overtuigingen:

1. Het is onacceptabel dat er in het verkeer nog ernstige slachtoffers vallen, en
2. Ernstige slachtoffers zijn te voorkomen als ieder daar zijn steentje aan bijdraagt.

Dit is geen zaak van overheid en politie alleen, sterker nog, de inzet van bedrijven, instellingen, wijken, scholen, enzovoorts is essentieel.